



1

*Cartea Mea e și a Ta!*

ISSN 2734-6889  
ISSN-L 2734 -6889

Cugetări

Ing. Miorița SĂTEANU

**MOTTO-**

**Eu Cred...**

**Că nu mai e timp**

**Să devin persoana care am fost.**

**Eu Cred...**

**Că pot merge în continuare, mult timp,**

**Dacă mă voi dăruia celor care au nevoie**

**Și dacă voi avea , mintea limpede**

**Să fac tot ce pot și doresc să las ca amintire**



**„De o tinerețe frumoasă au parte mulți, însă de o bătrânețe frumoasă – prea puțini....”**

Am decis că bătrânețea este un dar.

Cred că pentru prima dată pot spune că astăzi sunt persoana pe care mi-o doream, cândva, doream să fiu fericită și mulțumită pentru tot ce am făcut până acum în viață , adevăruri de care îmi aduc aminte cu mândrie.

Am fost elevă a clasei I-a la Școala Primară din Cheresig – județ Bihor

Am învățat să scriu literele alfabetului și cuvintele care defineau literele pe \*Tăbliță \*. O față a tăbliței era liniată pentru litere iar fața cealaltă avea pătrățele, în care am învățat să scriu cifrele pentru o Aritmetică simplă, numai pentru operațiunile de adunare și scădere până la cifra 10 .

Părinții a fost foarte severi, pe tot parcursul perioadei de elevă , astfel că am învățat și am dobândit un scris caligrafic, frumos și ordonat

Pedepsele școlare erau neplăcute, dar de multe ori foarte necesare pentru un copil, ca mine, sburdalnic, vioi și neastâmpărat, dar niciodată, nu am fost pedepsită pentru lecții sau teme nefăcute.

Am stat la colțul camerei , uneori și pe boabe de porumb, am primit cu bățul lovituri peste degete, sau am stat într-un picior câteva minute Acestea toate aveau efect asupra mea doar, de o zi, poate de două, dar apoi, o luam de la început

În timpul în care am locuit la Cheresig, Războiul al II-lea Mondial era în plină desfășurare. Batalioanele Armatei Germane treceau în mare grabă spre Ungaria, au minat podul de peste Crișul Reped ca să oprească trupele Armatei Române să avanseze. Bravi soldați români au trecut râul prin apa rece, de toamnă târzie.



Comandantul lor a cerut adăpost la școală. Sătenii au adus paie, fân și le-au așternut pe jos în clase școlii. Tot sătenii au făcut focul în sobe pentru ca soldații să-și usuce hainele, dar au adus și obiecte de îmbrăcăminte uscată, alimete și tutun uscat pentru țigări. În zonă se cultiva tutunul, frunzele mari erau tăiate mărunt și se infășurau și se răsuceau în hârtie de ziar, de caite - orice hârtie, pentru că \*foița de țigară\* nu se mai găsea de vânzare în tutungerii, iar țigările confecționate erau mult prea scumpe pentru țărani, în timpul războiului.

Unii soldați au scris scrisori către cei dragi, scrisori pe care mama a avut grijă să ajungă la destinație. A fost ce de a doua întâlnire a mea, cu Armata Română în timpul războiului, îmi aduc aminte perfect, de uniforma lor și de cascheta care avea 2 colțuri, una în față și una în spate. Cu un spirit mare, patriotic și cu multă însuflețire, tata, cu mare bucurie ne-a învățat cele mai frumoase cântece ostășești și patriotice. Toate aceste cântece au fost interpretate și la vioară, iar noi copii trebuia să cunoaștem versurile și să fredonăm cu însuflețire melodiile și toți trei mărșăluiam în coloană, ca soldații, prin cameră cântând și tropâind cu mult entuziasm.

Sărbătorile de iarnă, sosirea lui \*Moș Gerilă\* constituiau evenimentele cele mai frumoase prin colindele pe care le cântam pe 2 voci și întotdeauna noi copii, acompaniam colindele la pian, susținuți fiind cu pasiune, de suntele viorii.

Pomul de Crăciun era împodobit cu câteva bomboane - care au scăpat de poftele noastre, când nu eram supravegheați de părinti - înșiram biscuiți pe ață, nuci și mere mici. Totul era îmbrăcat cu beteală din hârtie colorată împletită de noi copiii. Sub pomul de Crăciun erau cadourile modeste, dar dorite, de fiecare copil, prin scrioarea trimisă Moșului cu mult timp înainte ca părinții să se gospodărească și să acopere toate cheltuielile sărbătorilor Sfântului Crăciun.

În iarna anului 1942 am stat pe strada Traian Vlahuță, din Oradea unde, vis a vis de acea casă, era Ghetoul organizat de administrația Horthystă - azi în acel loc funcționează o Biserică Penticostală - În acel Ghetou au fost încartiruiți evreii din Oradea și mulți dintre evreii din diverse localități din zonă. Ghetoul era păzit de jandarmi unguri \*cu pene de cocoș\*. Este o amintire tristă care persistă în sufletul meu dar mai ales în urechile mele, tânguital și plânsetele, strigătele de ajutor care se auzeau de dincolo de gard, din interiorul Ghetoului.

Împreună cu fratele meu, am frecventat clasele primare din cadrul Liceului Greco Catolic. În carierele didactice, atât pentru ciclul primar cât și pentru ciclul secundar aveau pregătire de preoți cu specializare în educație. Orele de clasă se desfășurau în liniște după rostirea rugăciunii \*Tatăl nostru\* Învățătorii aveau harul de a ne oferi cunoștințele lor, chiar și prin lipsa materialelor didactice, a planșelor și mai ales a cărților.

Învățam în clasă lecțiile și nu aveam teme de casă, uneori și din lipsă de caiete. Având în vedere că am început să învăț să scriu pe tăblită, a fost foarte greu să încep să scriu pe caiete. În clasa a II-a am primit caiete și am scris cu creionul, iar în clasa IV- am scris cu peniță cu toc, din călimara cu cerneală pe care o duceam zilnic la școală. Era mare supărare dacă se vărsara cerneala pe caietul de Citire și pe caietul de Aritmetică. Numai atâta duceam zilnic la școlă într-un săculeț de pânză și \*ujina\* - o felie de pâine unsă cu untură sau cu marmeladă. Nu aveam gheozdane, nici cărți, săculețul de pânză era ușor și plăcut pentru școlari.

Reforma învățământului din anul 1948, m-a transferat la fostul Liceul Evreiesc din curtea Sinagogii de pe strada Avram Iancu- azi structura Școlii Generale \*Nicolae Bălcescu\*. Învățam în clase separate, pentru de fete și de băieți. Sâmbăta ne duceam la școală fără cărți și caiete, ca să respectăm tradiția elevilor evreii, care înainte de Reforma Învățământului au frecventat Liceul Evreiesc.

Pe noi elevii români, doamna directoare - soția rabinului - ne-a repartizat sarcina să aprindem lumânările, să facem foc în sobe și să tăiem pâinea, în fiecare Vineri seara după apusul soarelui, la familiile care trăiau în tradiția iudaică a Sabatului și apoi participam la citirea porțiunii Săptămânale din TORA. Ne-am bucurat și am trait, alături de colegii noștri, toate sărbătorile tradiționale evreiești și Sâmbăta intram în Sinagoga din curtea școlii, unde era mai cald decât în clase, eram curioși și nerăbdători să asistăm la cununii și la \*tăiatul împrejur\* la băieți, în timpul botezului.



Evenimentul național care entuziasma elevii claselor primare și anima sufletele și ambiția de a învăța bine, era dominată de dorința de a deveni Pionier. **\*Salut voios de pionier\*** era pe buzele tuturor la evenimentele naționale, la defilări, la serbările școlare, la concursurile organizate de detașamentele de pionieri din diferite școli și în timpul onorurilor date conducătorilor țării, din acele timpuri. Formația de dansuri a școlii era compusă numai de eleve pentru a interpreta dansul numit **\*Gospodina\***, pentru că fiecare componentă a formației dansa și avea în mână un obiect folosit în arta culinară: lingură de lemn, polonic, craiță, capac, tocător, strecurătoare ori răzătoare.

Mintea și inima fiecărui adolescent era foarte spontană și creativă, așa s-a născut **\*Alfabetul cifrat\*** prin care trimiteam mesaje colegilor din clasa de băieți s-au între noi prietenele pentru a împărtăși tainele intime și a le ascunde pe acestea de celelalte colege din clasă. Tot în perioada în care se înfiripau prietenii dintre fete și băieți și pornea ori se revărsa din inimi sentimente nebănuite de frumoase și curate a apărut **\*Oracolul\*** - care circula între tineri. Acest **\*Oracol\*** era reprezentat printr-un caiet sau un album cu o copertă frumos inscripționată și eventual împodobită cu desene cu flori, păsărele, stele și inimioare. De fapt **\*Oracolul\*** era un exercițiu pentru a exprima, în scris, sentimente, o caracterizare în cuvinte elevate, uneori exagerate, mai puțin obiective, dar totdeauna, măgulitoare, de fapt se transmiteau în **\*declarațiile de dragoste\*** adolescente, cu timiditate, cu forme simple și curate de susținere al avântului inimii.

Fiecare elev purta pe mâneca stânga al îmbrăcămînții un însemn cu numărul matricol și denumirea școlii. Această măsură era introdusă pentru a depista elevii care nu respectau conduita impusă de regulamentul școlar. Acest regulament interzicea alergatul pe stradă al elevilor, comportamentul agresiv fizic sau vocal, folosind cuvinte triviale, plimbarea în parcuri sau pe stradă după orele 9,00 p.m și în special, o ținută vestimentară decentă cu însemnul matricolei și al unității de învățământ pe care o frecventa elevul. Reclamația adresată școlii era urmată de măsuri disciplinare precum: invitarea părinților pentru a le pune în vedere faptele comise de elev, - care inevitabil era răsplătită cu o bătaie zdravănă -, scăderea notei la purtare, sau în cazuri grave exmatricularea pe trei zile sau definitiv din școală. Elevii își dădeu silința de a nu fi ținta reclamațiilor și se străduiau să respecte regulamentul ținând cont de consecințele care aveau urmări **\*stigmatizante\*** al elevilor indisciplinați

### Traicul

În perioada aceea, pâinea era repartizată pe **\*cartelă de pâine\*** și se primea după ce stăteam la rând, la cozi mari ca să o cumăpărăm - și până acasă, rodeam coaja rumenă, jur împrejur - deși era neagră, era proaspătă, gustoasă, și ne plăcea.

Toate obiectele de îmbracaminte și încălțăminte erau posibil a le aproviziona **\*pe puncte\*** tot pe o **\*cartela de îmbracaminte\***. Valoarea punctelor era stabilită în funcție de numărul membrilor unei familii.

În după terminarea clasei a VIII-a, împreună cu un grup de colege, ne-am înscris la Grupul Școlar Sanitar unde am absolvit clasa XII și am obținut Bacalaureatul cu calificarea de **\*felcer medical\*** - asimilat azi - cu asistent medical. După absolvire fiecare elevă avea loc de muncă asigurat prin repartizarea la o unitate sanitară, cabinet medical sau unitate spitalicească.

La început la Spitalul CFR, apoi după scurtă perioadă de instruire am lucrat ca asistentă de transfuzii la secția de Transfuzii a Spitalului de Ginecologie și Obstetrică Oradea. Răspunderea a fost mare, atenția concentrată pe stabilirea grupei sangvine al pacientei și al compatibilității grupei sangvine cu sângele transfuzat. Pentru urgențele nocturne - nașteri, avorturi, hemoragii - pentru salvarea vieților- mă deplasam la spital cu salvarea. Au fost multe intervenții pentru salvarea mamelor a căror, gingași bebeluși, așteptau grija și dragostea maternă. Meseria cea mai potrivită sufletului meu a fost cea prin care am stat la căpătâiul bolnavului și am alinat suferințele și necazurile lui.

Fiecare persoană, odată, se întoarce spre prima lui dragoste- acesta a fost pentru mine OMUL, cu toate problemele lui sociale sau de sănătate

Poezia MENIRE, care mi-a fost dedicată de către poeta județului Bihor a doamnei Măduța Sabina demonstrează faptul că: Nu i-am ales pe buni de răi, / Condușă de dorința / Orcărui semen să-i ajut /

Să-nfrunte suferința / Poezia se termină cu strofa, /Atâtea frunți am mângâiat, / Atâtea inimi am veghiat, / Atâtea nopți de pază-am stat, / Să-nvingă VIAȚA ne-ncetat.



Acesta este motivul pentru care azi, dar intotdeauna sunt alături de cei în a căror suflet domnește o dorință de a fi ajutați, în a cărei inima s-a cuibărit părerea de rău, în al cărei cuget a înflorit speranța de a fi corect, cinstit, bun și respectos și poate și dorința de a nu provoca niciodată rău sau pagubă altei persoane.

3 MARTIE 2021

4

